

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 531/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného SODOMA VULGAN, spol. s r.o., Kominárska 2, 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9C/38/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9C/38/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B1-9C/38/2022 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **608,50 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 531/2025-15 zo 14. októbra 2025 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9C/38/2022. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 3 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou 12. júla 2022 Okresnému súdu Bratislava I domáhal od Slovenskej republiky konajúcej prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku rozvrhovania služobných zmien v rozpore s právom Európskej únie. V napadnutom konaní, ktoré je v súčasnosti vedené na mestskom súde, nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

3. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými prietáhmi súdu prvého stupňa, pričom sťažovateľ poukázal na celkovú dĺžku konania, ktorá predstavuje dobu viac ako 3 rokov, a skutočnosť, že v konaní nebolo dosiaľ ani len nariadené pojednávanie. Procesné úkony súdu, medzi ktorých vykonávaním boli súvislé obdobia nečinnosti, spočívali výlučne v doručovaní vyjadrení strán a výzvy na zaplatenie súdneho poplatku. Podľa sťažovateľa prerokúvaná vec nie je po právnej stránke zložitá. Sťažovateľ už v žalobe poukázal na rozsiahlu rozhodovaciu prax súdov prvého a druhého stupňa v skutkovo a právne obdobných veciach iniciovaných inými príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru proti totožnej žalovanej. Postup strán konania bol štandardný, strany nespôsobili žiadne prietahy, pričom na strane sťažovateľa ako strany v konaní bola súdu vždy poskytnutá maximálna súčinnosť pri všetkých úkonoch. Zbytočné prietahy mali byť spôsobené výlučne nečinnosťou a neefektívnym postupom súdu prvého stupňa.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Podpredseda mestského súdu zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania, pričom pripustil, že konanie je poznačené súvislým obdobím dlhodobej nečinnosti zo strany súdu, a to od 12. apríla 2023 do 19. februára 2025. Zároveň však uviedol, že v následnom období konal súd v primeraných lehotách, a to s ohľadom na skutočnosť, že vec bola 11. augusta 2025 pridelená na prejednanie a rozhodnutie novému zákonnému sudcovi, ktorý nariadil termín pojednávania na 27. november 2025.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na existencii zbytočných prietáhov zo strany súdu prvého stupňa v napadnutom konaní.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

8. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo, preto je ich základnou povinnosťou zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Zo sťažnostnej argumentácie ani z vyjadrenia podpredsedu mestského súdu nevyplývajú žiadne osobitné okolnosti, na základe ktorých by bolo možné predmetnému konaniu priznať osobitný stupeň skutkovej zložitosti.

11. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu okolnosť, z ktorej by akokoľvek vyplynulo, že by celková dĺžka konania bola negatívne ovplyvnená správaním, resp. procesnými úkonmi sťažovateľa.

12. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúceho súdu. Ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka napadnutého konania od podania žaloby (12. 7. 2022) do súčasnosti predstavuje dobu 3 rokov a 4

mesiacov, čo nie je zlučiteľné s obsahom práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta vo svojej ústavnej sťažnosti. Napadnuté konanie je poznačené súvislým obdobím dlhodobej nečinnosti zo strany konajúceho súdu, keďže súd nevykonal žiaden procesný úkon od momentu, keď mu bola doručená replika žalobcu (12. 4. 2023), až do 19. februára 2025, teda po dobu takmer dvoch rokov, čo napokon pripustil aj podpredseda mestského súdu. Skutočnosť, že po zmene v osobe zákonného sudcu už mestský súd koná vo veci plynulo a bez prietáhov, pričom na 27. november 2025 je naplánované pojednávanie, nie je v plnom rozsahu spôsobilá konvalidovať predošlú takmer dvojročnú nečinnosť konajúceho súdu.

13. Pri zohľadnení celkovej dĺžky označeného konania, ktorej podstatná časť bola vyplnená úplnou nečinnosťou konajúceho súdu, tak ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

14. Keďže v napadnutom konaní dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (výrok 2 tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 3 tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok 5 tohto nálezu).

V.

Trovy konania

16. Ústavný súd podľa § 73 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uložil mestskému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania, ktorých výšku sťažovateľ vyčíslil sumou 608,50 eur. Ústavný súd preskúmal vyúčtovanie trov podľa advokátskej tarify. Aktuálna výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní pred ústavným súdom je 1/4 výpočtového základu (§ 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), čo predstavuje za jeden úkon právnej služby 371 eur (bez režijného paušálu a bez dane z pridanej hodnoty). Tarifná odmena za dva úkony právnej služby a režijný paušál je 771,68 eur. Sťažovateľom uplatnený nárok na náhradu trov neprekračuje tarifnú odmenu, preto mu ústavný súd viazaný návrhom priznal trovy v uplatnenej

výške 608,50 eur, ktorú je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu